

**UCHWAŁA NR XL-99/2017
RADY MIEJSKIEJ W WOŁOMINIE**

z dnia 29 czerwca 2017 r.

**w sprawie programu działań z zakresu
ochrony zdrowia mieszkańców gminy Wołomin na rok 2017**

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446 z późn.zm.), w związku z art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1793 z późn.zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1. Załącznik do Uchwały nr XXXII-4/2017 Rady Miejskiej w Wołominie z dnia 26 stycznia 2017 r. w sprawie przyjęcia do realizacji programu działań z zakresu ochrony zdrowia mieszkańców gminy Wołomin na rok 2017, otrzymuje brzmienie określone w załączniku do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Wołomina.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Wołominie

Leszek Czarzasty

Program działań z zakresu ochrony zdrowia mieszkańców gminy Wołomin na rok 2017

I. Wstęp

Według danych statystycznych długość życia Polaków wydłuża się z każdym rokiem. Według danych statystycznych opublikowanych na stronie Głównego Urzędu Statystycznego (Źródło: Baza Demografia, Trwanie życia) w roku 1950 średnia życia mężczyzn wynosiła 56, a kobiet 61 lat. Na 2014 rok przewidywana średnia długość życia mężczyzn wynosiła 73,8, a kobiet 81,6 lat, dla mieszkańców podregionu warszawa wschód wynosiła odpowiednio: dla mężczyzn 73,3, a dla kobiet 81,7 lat. Światowa Organizacja Zdrowia promuje definicję zdrowia rozumianą jako stan dobrego samopoczucia fizycznego, psychicznego i społecznego. Badania pokazują, że na zdrowie społeczeństwa mają wpływ następujące czynniki:

- 1) styl życia, który aż w 50% odpowiada za zdrowie,
- 2) środowisko fizyczne i społeczne życia, pracy, nauki, które decydują o zdrowiu człowieka w 20%,
- 3) czynniki genetyczne, które decydują o zdrowiu człowieka w 20%,
- 4) działania służby zdrowia, które jedynie w 10% wpływają na zdrowie człowieka.

Z wyżej wymienionych danych wynika, że inwestycja w edukację zdrowotną i badania profilaktyczne, to skuteczne działania w realizacji celu głównego programu, jakim jest poprawa stanu zdrowia i związanej z nim jakości życia mieszkańców gminy oraz zmiana świadomości na prozdrowotną.

W gminie Wołomin w grudniu 2016 roku zameldowanych na stałe było 49 925 osób, (z czego do 7 roku życia- 4 645 dzieci, od 7 do 18 roku życia – 5307 dzieci, od 19 do 60 roku życia - 30 725 osób, powyżej 60 roku życia –9 248 osób).

II. Założenia programu

Obecnie najważniejszym dokumentem wyznaczającym cele i kierunki polityki ochrony zdrowia publicznego jest Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020 oraz przyjęty przez Europejski Komitet Regionalny WHO dokument „Zdrowie 21 – Zdrowie dla wszystkich w XXI wieku”. Narodowy Program Zdrowia uwzględnia główne kierunki polityki zdrowotnej i stwarza szanse na bardziej skuteczną realizację zadań związanych z ochroną zdrowia społeczeństwa.

Celem strategicznym Narodowego Programu Zdrowotnego jest poprawa zdrowia i związanej z nim jakości życia ludzi, poprzez działania skierowane na promocję zdrowego stylu życia, sprzyjające zdrowiu kształtowanie środowiska życia, pracy i nauki oraz zmniejszanie różnic w zdrowiu i dostępności do świadczeń zdrowotnych, w konsekwencji prowadzących do ograniczenia bądź likwidacji czynników sprzyjających powstawaniu głównych chorób cywilizacyjnych, takich jak choroby układu krążenia, choroby nowotworowe, cukrzyca, nadwaga, choroby psychiczne, uzależnienia.

Program działań z zakresu ochrony zdrowia mieszkańców gminy Wołomin na rok 2017, zwany dalej Programem, jest propozycją działań z zakresu edukacji zdrowotnej i profilaktyki,

zgodnych z wytycznymi Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020, skierowanych do różnych grup wiekowych mieszkańców. Działania z zakresu ochrony zdrowia psychicznego oraz uzależnień opisane zostały w odrębnym programie.

Cele operacyjne dotyczące czynników ryzyka i działania w zakresie promocji zdrowia oraz dotyczące wybranych populacji.

1. Poprawa opieki zdrowotnej nad matką, noworodkiem i małym dzieckiem.
2. Zapobieganie najczęstszym problemom zdrowotnym i społecznym dzieci i młodzieży.
3. Tworzenie warunków do zdrowego i aktywnego życia osób w średnim wieku.
4. Usprawnianie wczesnej diagnostyki i czynnej opieki nad osobami po 55 roku życia, zagrożonymi chorobami nowotworowymi, oraz powikłaniami cukrzycy.

III. Działania gminy Wołomin w zakresie ochrony i promocji zdrowia w 2017 roku

1. Działania w ramach partnerstwa finansowane ze środków zewnętrznych

Co roku gmina Wołomin włącza się w akcje organizowane przez Polską Unię Onkologii, które mają za zadanie promowanie postaw prozdrowotnych w zakresie wczesnego wykrywania nowotworów, poprzez zwiększenie udziału mieszkańców w badaniach profilaktycznych raka piersi, raka szyjki macicy, finansowane przez Narodowy Fundusz Zdrowia.

1. Profilaktyka raka piersi

Rozpoznana potrzeba zdrowotna

Rak piersi jest najczęstszym w Polsce kobiecym nowotworem złośliwym (blisko 22% wszystkich zachorowań na nowotwory złośliwe) i stanowi główną przyczynę zgonów kobiet (13% wszystkich zgonów pacjentek onkologicznych). Znajomość objawów i regularne wykonywanie badań profilaktycznych są kluczowe dla rozpoznania tej choroby, podjęcia odpowiedniego leczenia i zmiany tych smutnych statystyk. Niestety, poziom świadomości zdrowotnej Polek nie jest wystarczający. Zbyt mała liczba kobiet zgłasza się na badania profilaktyczne nawet wówczas, gdy są bezpłatne i powszechnie dostępne. Problem ten dotyczy również gminy Wołomin, gdzie co roku ponad 4000 kobiet z grupy ryzyka raka piersi (50-69 lat) powinno wykonać badania profilaktyczne. Najbardziej skutecznym sposobem zachęcenia kobiet do poddania się badaniom, jest organizowanie częstych, łatwo dostępnych akcji powszechnych badań w mobilnych pracowniach – mammobusach. Podczas jednego dnia w mammobusie przyjmowanych jest około 150 pań. Każda akcja to kolejnych 150 kobiet świadomych swojego zdrowia.

Dotychczasowe działania gminy Wołomin

W 2015 roku podjęto współpracę z trzema ośrodkami realizującymi badania mammograficzne w ramach Programu „Wczesnego Wykrywania Raka Piersi”: Luxmed-Diagnostyka z Gdyni, Geneva Trust Polska sp. z o.o. z Gdańska, NZOZ Mammo-Med Centrum Diagnostyki i Usług Medycznych z Gdańska. W 2015 oraz 2016 roku, uprawnionymi także do przeprowadzenia bezpłatnych badań mammograficznych, były Panie w wieku 40-49 lat oraz 70-75 w ramach Projektu finansowanego z Funduszy Norweskich „Poprawa dostępności i jakości usług medycznych w ramach Populacyjnego Programu Wczesnego Wykrywania Raka Piersi” realizowanego przez Luxmed Diagnostyka. Mniejsza liczba przeprowadzonych badań wynika z ograniczonej liczby firm przeprowadzającej badania mammograficzne.

Tabela nr 1: Zestawienie badań mammograficznych wykonanych w ramach programu Wczesnego Wykrywania Raka Piersi w Wołominie.

Lp.	Liczba badań mmograficznych wykonanych w Powiatowym Szpitalu w Wołominie	Liczba badań mammograficznych wykonanych w mobilnym mammobusie, finansowanie NFZ
2010	256	138
2011	30	454
2012	-	1684
2013	-	1729
2014	-	1503
2015	-	1185
2016	-	1600

2. Profilaktyka w zakresie raka szyjki macicy

Rozpoznana potrzeba zdrowotna

Na świecie, każdego roku, na raka szyjki macicy zapada około 500 000 kobiet. W Europie, co 18 minut z powodu tej choroby umiera kobieta. Co roku około 3 500 Polek dowiaduje się, że ma raka szyjki macicy, a połowa z nich umiera, bo zgłosiła się do lekarza zbyt późno. Rozwój raka inwazyjnego poprzedza stosunkowo długi okres zmian przedrakowych, dlatego tak ważne jest wykonanie badań cytologicznych.

Dotychczasowe działania gminy Wołomin

Na terenie gminy Wołomin co roku uprawnionych do przeprowadzenia badania cytologicznego w ramach „Programu Profilaktyki i Wczesnego Wykrywania Raka Szyjki Macicy” jest około 10 tysięcy kobiet. Program skierowany jest do kobiet w wieku od 25 do 59 lat.

W ramach działań zmierzających do zwiększenia liczby badań cytologicznych gmina Wołomin ściśle współpracuje z Centrum Onkologii w Warszawie. Na terenie gminy Wołomin badania cytologiczne w ramach programu realizowane są przez cztery podmioty.

Tabela nr 2. Zestawienie badań cytologicznych wykonanych w ramach programu „Profilaktyki i Wczesnego Wykrywania Raka Szyjki Macicy”.

Placówka	Liczba badań cytologicznych wykonanych w 2011	Liczba badań cytologicznych wykonanych w 2012	Liczba badań cytologicznych wykonanych w 2013	Liczba badań cytologicznych wykonanych w 2014	Liczba badań cytologicznych wykonanych w 2015	Liczba badań cytologicznych wykonanych w 2016
MSPZOZ Nr 1 ul. Prądyńskiego	96	230	313	293	274	107
MSPZOZ Nr 2 ul. Wileńska 74	157	100	61	95	95	105
PRO-MED Al. Armii Krajowej 63/13	264	248	65	1	0	Brak danych
NZOZ	310	274	214	284	93	Brak danych

Medycyna Rodzinna ul. Kopernika/Mickiewicza						
Razem	827	852	672	673	462	212

4. Plan udziału gminy Wołomin projektach finansowanych z NFZ

Cele

1. Pogłębienie świadomości mieszkańców gminy Wołomin co do istoty odpowiednio wczesnego wykrycia choroby nowotworowej, poprzez zwiększenie zgłaszalności na badania kontrolne.
2. Zwiększenie ilości badań mammograficznych, wykonywanych na rzecz mieszkank gminy Wołomin w ramach programu rządowego, poprzez zwiększenie liczby podmiotów wykonujących badania w mobilnych mammobusach i zorganizowanie postojów mammobusów na terenach wiejskich.
3. Zwiększenie ilości badań cytologicznych wykonywanych na rzecz mieszkank gminy Wołomin w ramach programu rządowego, poprzez zwiększenie liczby placówek zdrowia wykonujących badania cytologiczne.

Adresaci

Wszyscy mieszkańcy gminy Wołomin, w szczególności osoby z grupy wiekowej o podwyższonym poziomie ryzyka, określone jako uprawnione do bezpłatnych badań w ramach programów rządowych.

Rodzaj podejmowanych działań

1. Akcja informacyjno-edukacyjna promująca badania mammograficzne, cytologiczne.
2. Organizowanie cyklicznych akcji badań profilaktycznych na terenie gminy Wołomin.
3. Systematyczne promowanie bezpłatnych badań profilaktycznych oraz informowanie o możliwościach skorzystania z badań, w miejscach dogodnych dla mieszkańców gminy Wołomin.

Czas realizacji : styczeń -grudzień 2017.

Zasady finansowania

Projekt realizowany jest w ramach partnerstwa z podmiotami, które podpisały kontrakt z NFZ na realizację badań w województwie mazowieckim. Udział w programie nie generuje zobowiązań finansowych dla gminy Wołomin.

Oczekiwane efekty

1. Zwiększenie świadomości potrzeby przeprowadzania badań profilaktycznych wśród mieszkańców gminy Wołomin.
2. Zwiększenie ilości firm współpracujących z gminą Wołomin oraz ilości dni postoju mobilnych pracowni diagnostycznych.
3. Zwiększenie liczby mieszkańców, którzy skorzystali z bezpłatnych badań mammograficznych, cytologicznych.

2. Działania podejmowane w trosce o zdrowie dzieci i młodzież

Działanie Nr 1 „Rodzicielskie ABC”

Rozpoznana potrzeba zdrowotna

Polityka prorodzinna, w tym zapewnienie kobietom w ciąży opieki socjalnej, medycznej i prawnej, jest jednym z zadań własnych gminy wymienionych w art. 7 ust. 1 pkt. 16 ustawy o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 r. Profilaktyka i edukacja kobiet ciężarnych stanowi niezbędny warunek zachowania zdrowia przez matkę i dziecko oraz przyczynia się do ograniczenia umieralności okołoporodowych. Istotną rolę w edukacji prorodzinnej odgrywają szkoły rodzenia, które przygotowują przyszłych rodziców do bezpiecznego przebiegu ciąży, aktywnego porodu i położu oraz do pełnienia roli matki i ojca.

Dotychczasowe działania gminy Wołomin

Wychodząc na przeciw potrzebom przyszłych rodziców, gmina Wołomin proponuje działania mające na celu zredukowania nadmiernego lęku przed porodem oraz pomoc w pokonaniu rozmaitych oporów związanych z opieką nad małym dzieckiem.

Od trzech lat miejscowa szkoła rodzenia przeprowadza cykl szkoleń z zakresu wiedzy o ciąży, porodzie i położu oraz umiejętności opieki nad dzieckiem i matką. Z możliwości udziału w dofinansowanym szkoleniu skorzystało już 200 rodzin.

Cele

1. Promocja świadomego przygotowania się do roli matki i ojca.
2. Edukacja przedporodowa i przygotowanie przyszłych rodziców na przyjęcie dziecka.

Adresaci

Odbiorcami programu będzie 50 rodzin, mieszkańców gminy Wołomin, spodziewających się dziecka.

Rodzaj podejmowanych działań

1. Promocja idei działania w formie artykułów prasowych i ogłoszeń w prasie lokalnej oraz na stronie internetowej Urzędu.
2. Organizacja cyklu szkoleń dla co najmniej 50 rodzin oczekujących na dziecko, z zakresu wiedzy o ciąży, porodzie i położu oraz umiejętności opieki nad dzieckiem i matką.

Czas realizacji : luty - grudzień 2017.

Zasady finansowania

Na realizację działań planuje się przeznaczyć z budżetu gminy Wołomin środki finansowe do kwoty 12 500,00 zł.

Oczekiwane efekty

Wzrost liczby mieszkańców gminy Wołomin przygotowujących się do świadomego rodzicielstwa.

Działanie Nr 2 Program szczepień ochronnych przeciwko meningokokom typu C młodzieży w wieku 12

Rozpoznana potrzeba zdrowotna

Meningokoki żyją w wydzielinie jamy nosowo-gardłowej. Ok 10% zdrowych dorosłych osób jest nosicielami meningokoków, a u młodzieży ten procent może być dwukrotnie wyższy. Zakażenie meningokokami wywołuje ropne zapalenie opon mózgowych lub zakażenie krwi. Młodzież najbardziej narażona jest na zarażenie się meningokokami typu C, ponieważ często zapomina o zachowaniu podstawowych zasad higieny. Dzielenie się wspólnym posiłkiem, picie z jednej butelki, to najkrótsza droga do zakażenia. Fundacja „Aby Życ” zainicjowała ogólnopolską kampanię profilaktyki zakażeń meningokokowych „Nie! dla meningokoków”, w ramach której opracowano zestaw materiałów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży szkolnej „Pierwszy dzwonek”, które są materiałem pomocniczym dla nauczycieli. W Polsce od 2003 roku Główny Inspektor Sanitarny wprowadził do Programu Szczepień Ochronnych szczepienia przeciwko meningokokom typu C.

Dotychczasowe działania gminy Wołomin

Realizację programu szczepień ochronnych przeciwko meningokokom typu C w gminie Wołomin rozpoczęto w 2010 roku szczepieniami młodzieży z rocznika 1996. W ciągu tych kilku lat zaszczepiono prawie dwa tysiące uczniów. Niestety co roku zauważalny jest spadek szczepiącej się młodzieży co może doprowadzić do rozprzestrzenienia się chorób meningokokowych takich jak ropne zapalenie opon mózgowych lub zakażenie krwi.

Tabela nr 3. Zestawienie liczby wykonanych szczepień przeciwko meningokokami typu C

Rok	Liczba dzieci zaszczepionych	Koszt	Liczba zachorowań na meningokoki typu C w/g danych PSSE w powiecie Wołomińskim
2010	464 (roczniki 1995 / 1996 / 1997)	58 200,00 zł	2
2011	485 (roczniki 1996/ 1997 / 1998)	47 406,90 zł	2
2012	192 (rocznik 1998)	14 385,00 zł	3
2013	275 (rocznik 1999)	27 925,00 zł	2
2014	252 (rocznik 2000)	25 527,00 zł	2
2015	236 (rocznik 2001)	25 284,00 zł	Brak danych
2016	262 (rocznik 2002)	23 7220,00 zł	Brak danych

Cele

1. Upowszechnienie wiedzy o podstawowych zasadach profilaktyki z zakresu zakażeń wywołanych przez meningokoki typu C w środowisku młodzieży z terenu gminy Wołomin.
2. Organizacja szczepień ochronnych przeciwko meningokokom typu C wśród młodzieży, rocznik 2003.

Adresaci

Adresatami szczepień będzie do 200 uczniów urodzonych w 2003 roku, zamieszkałych na terenie gminy Wołomin.

Rodzaj podejmowanych działań

1. Promocja programu edukacyjnego „Pierwszy dzwonek” odnoszącego się do przestrzegania podstawowych zasad higieny.
2. Kampania informacyjna o działaniu „Nie! dla meningokoków”.
3. Organizacja szczepień ochronnych przeciwko meningokokom typu C wśród uczniów z wybranej grupy wiekowej.

Czas realizacji : marzec -grudzień 2017.

Zasady finansowania

Na realizację zadania planuje się przeznaczyć z budżetu gminy Wołomin środki finansowe do kwoty 20 000,00 zł, w miarę posiadanych środków finansowych.

Oczekiwane efekty

1. Utrwalenie podstawowych zasad higieny w środowiskach szkolnych.
2. Zaszczepienie 200 uczniów przeciwko meningokokom typu C.

Działanie nr 3: Przesiewowe badania USG małych brzuszków

Rozpoznana potrzeba zdrowotna

Nieprawidłowości układu moczowego są często występującym schorzeniem łatwo wykrywalnym podczas badań usg płodu. Stanowią one około 50% stwierdzonych prenatalnych zaburzeń i występują 1 na 100 badanych ciąż. Wiele nieprawidłowości układu moczowego wykrytych podczas badań usg w okresie prenatalnym ustępuje w ciągu kilku miesięcy po porodzie, bądź nie wymaga interwencji chirurgicznej (na podstawie artykułu: Podejrzenie wady wrodzonej układu moczowego-postępowanie u noworodka i niemowlęcia-część I: poszerzenie dróg moczowych; Zalecenia ekspertów, *Pediatrics Polska*, tom 85, nr 5, wrzesień - październik 2010).

Dzieci, u których stwierdzono wady układu moczowego w okresie prenatalnym, poddane są leczeniu. Badanie usg układu moczowego niemowląt nie jest obowiązkowym badaniem wykonywanym po urodzeniu dziecka. Wykrycie wad układu moczowego we wczesnym etapie rozwoju dziecka to szybsze podjęcie leczenia. Wady układu moczowego mogą być przyczyną nawracających zakażeń bakteryjnych, utrudnieniem w oddawaniu moczu, upośledzeniem pracy nerek, i wielu innych chorób. U maluszków problemy w pracy układu moczowego często objawiają się słabszym przyrostem masy ciała, niechęcią do jedzenia, niepokojem, przedłużającą się żółtaczką, problemami przewodu pokarmowego np. kolki, ulewanie, wymioty, gorączkę.

Wymienione objawy mogą być wynikiem wielu chorób więc podstawowym badaniem, jaka to choroba męczy maluszka, jest badanie moczu. Jednakże takie badanie nie da odpowiedzi, czy nawracające problemy zdrowotne nie wynikają np. z wad rozwojowych układu moczowego.

Choroby nerek przebiegają przez długi okres czasu skrycie bez dużych dokuczliwych objawów systematycznie uszkadzając nerki. Dolegliwości zazwyczaj zaczynają się w okresie już znacznego uszkodzenia miąższu nerek gdy zmiany są trudne do odwrócenia lub jest to już niemożliwe. Profilaktyczne badanie USG nie jest finansowane z NFZ a może przyspieszyć wykrycie wielu problemów i pozwolić na włączenie leczenia w okresie kiedy zmiany chorobowe można zatrzymać lub wręcz całkowicie odwrócić.

Badanie usg jest bezbolesne, nie wymaga szczególnego przygotowania. Na terenie gminy Wołomin rocznie rodzi się średnio około 600 dzieci.

Dotychczasowe działania gminy Wołomin

Gmina Wołomin w 2016 roku przeprowadziła pilotażowe przesiewowe badania małych brzuszków. Przeprowadzono 100 badań, co świadczy o zainteresowaniu i potrzebie takiego działania.

Cele

1. Podstawowym celem jest szybsze wykrycie tłących się chorób układu moczowego oraz przekazanie informacji rodzicom o konieczności przeprowadzania badania usg małych brzuszków.
2. Wykonanie badań usg celem wykrycia wad układu moczowego u dzieci po 3 miesiącu życia urodzonych w 2017 roku, u których nie stwierdzono wad układu moczowego w okresie prenatalnym.

Adresaci

Odbiorcami programu będzie 100 dzieci po 3 miesiącu życia urodzonych w 2017 roku zamieszkałych na terenie gminy Wołomin, u których nie stwierdzono wad układu moczowego podczas okresu prenatalnego.

Rodzaj podejmowanych działań

1. Wyłonienie w formie konkursu podmiotu leczniczego posiadającego odpowiednie urządzenie usg.
2. Podczas wizyty u pediatry w pierwszych miesiącach życia dziecka, rodzice będą informowani o możliwości wykonania badania usg układu moczowego dziecka, u którego nie stwierdzono podczas okresu prenatalnego wad układu moczowego oraz przekazanie informacji o typowych objawach tego schorzenia.
3. Przeprowadzenie badania usg w wybranym w formie konkursu podmiocie wykonującym działalność leczniczą.
4. Monitoring zlecania badań usg wśród lekarzy pediatrów oraz rodziców dzieci po 3 miesiącu życia urodzonych w 2017 roku zamieszkałych na terenie gminy Wołomin, u których nie stwierdzono wad układu moczowego podczas okresu prenatalnego.

Czas realizacji : sierpień - grudzień 2017.

Zasady finansowania

Na realizację działania w 2017 roku planuje się przeznaczyć z budżetu gminy Wołomin środki finansowe do kwoty 10 000,00 zł., w miarę posiadanych środków finansowych

Oczekiwane efekty

1. Edukacja rodziców w zakresie wczesnego wykrycia schorzeń układu moczowego u dzieci.
2. Wczesne wykrycie wad układu moczowego u dzieci po 3 miesiącu życia urodzonych w 2017 roku, u których nie stwierdzono wad układu moczowego podczas okresu prenatalnego, co będzie skutkowało wcześniejszym podjęciem specjalistycznych badań.
3. Wykonanie 100 badań usg układu moczowego dzieci w wieku po 3 miesiącu życia urodzonych w 2017 roku zamieszkałych na terenie gminy Wołomin, u których nie stwierdzono wad układu moczowego podczas okresu prenatalnego.

3. Działania skierowane do osób w średnim wieku

Działanie Nr 1 „Szczepienia przeciwko grypie dla osób powyżej 65 roku życia oraz osób z grup ryzyka”

Konsekwencją, widocznego od wielu lat procesu starzenia się społeczeństwa polskiego, jest coraz większa liczebność grupy osób w wieku poprodukcyjnym (t.j. 65 lat i powyżej). Do nowych zadań polityki społecznej zaliczyć należy zarówno działania związane z dążeniem do dalszego wydłużania życia, jak i podejmowaniem takich działań, które sprzyjają godnemu starzeniu się, definiowanemu jako osiągnięcie wieku starości z małym ryzykiem chorób i niedołężności, z wysoką sprawnością umysłową i fizyczną oraz utrzymywaną aktywnością życiową.

Obecnie na terenie gminy Wołomin zamieszkuje 9 248 osób powyżej 60 roku życia, z czego kobiet powyżej 60 roku życia – 6452, a mężczyzn powyżej 65 roku życia – 2 796.

Rozpoznana potrzeba zdrowotna

Zachorowalność i umieralność związane z ludzką **grypą sezonową**, stanowi duże obciążenie dla społeczeństwa. Szacuje się, że koszty bezpośrednie leczenia grypy wynoszą rocznie ok. 43,5 mln zł, a koszty pośrednie (straty w gospodarce) to już 836 mln zł rocznie, w roku bez epidemii. W sezonie 2011/2012 zaszczepionych zostało 14,2% populacji osób powyżej 65 roku życia, gdzie zalecenia WHO mówią o 75% populacji. W sezonie 2012/2013 odnotowano 2,7 miliona zachorowań i podejrzeń zachorowań na grypę, ponad 112 tysięcy hospitalizowano, a zarejestrowano 119 zgonów (Szczepienia przeciwko grypie wśród pracowników ochrony zdrowia w Polsce – terażniejszość i perspektywy – Instytut Oświaty Zdrowia 2013). Wyszczepialność całej populacji kształtowała się na wysokości 3,7%. Według badań WHO szczepienia przeciwko grypie oferują ochronę rzędu 70-90%. Szczególnie trudne jest leczenie osób w wieku podeszłym i z chorobami przewlekłymi. Coroczne szczepienie osób starszych i innych grup obciążonych zwiększonym ryzykiem ciężkiego przebiegu choroby, jest najskuteczniejszym środkiem zmniejszania zachorowalności i umieralności związanej z grypą sezonową.

Dotychczasowe działania gminy Wołomin

W gminie Wołomin szczepienia ochronne przeciwko grypie dla osób powyżej 65 roku życia realizowane są od 2010 roku. W 2015 roku Gmina Wołomin otrzymała tytuł Eksperta w zwalczaniu grypy w ramach Ogólnopolskiego Programu Zwalczania Grypy, przyznanego przez Radę Naukową Instytutu Oświaty Zdrowotnej. Od 2015 roku przeprowadza się wśród osób szczepiących się przeciwko grypie, ankietę dotyczącą zachorowalności w roku poprzednim, której wyniki zaprezentowano w tabeli nr 6.

Tabela nr 5. Zestawienie danych dotyczących szczepień przeciwko grypie zleconych przez gminę Wołomin.

rok	Liczba zaszczepionych osób powyżej 65 roku życia	Wydatki Gminy na program szczepień ochronnych
2010	980	24 676,00 zł
2011	788	20 000,00 zł
2012	763	19 838,00 zł
2013	844	22 788,00 zł
2014	860	26 660,00 zł
2015	882	27 788,00 zł

2016	1116	35 170,00 zł
------	------	--------------

Tabela 6 Zestawienie 2016 skuteczności szczepienia

Podmiot leczniczy	Liczba osób			
	szczepionych po raz kolejny (w ramach akcji)	szczepionych po raz pierwszy (w ramach akcji)	Skuteczność szczepienia	
			zdrowych po szczepieniu	chorych po szczepieniu
<i>ZOZ Nr 1, ul. Prądyńskiego 11 05-200 Wołomin</i>	250 osób			
	194	56	184	10
<i>ZOZ Nr 2, ul. Wileńska 74 05-200 Wołomin</i>	400 osób			
	276	124	273	3
<i>MAK-MED, Al. Armii Krajowej 64/13 05-200 Wołomin</i>	256 osób			
	184	69	183	1
<i>DEKAMED ul. Mieszka I 16 05-200 Wołomin</i>	210 osób			
	178	32	171	7

Cele

1. Podwyższenie odporności u osób powyżej 65 roku życia a także osoby z grup ryzyka skierowane przez lekarza pierwszego kontaktu.
2. Zwiększenie liczby osób, które przejdą chorobę łagodniej oraz nie wystąpią powikłania pogrypowe.

Adresaci

Osoby zamieszkałe na terenie gminy Wołomin powyżej 65 roku życia oraz osoby z grup ryzyka skierowane przez lekarza pierwszego kontaktu.

Rodzaj podejmowanych działań

1. Propagowanie zachowań ograniczających rozprzestrzenianie się grypy.
2. Organizacja szczepień ochronnych przeciwko grypie sezonowej.

Czas realizacji : maj -grudzień 2017.

Zasady finansowania

Na realizację działania planuje się przeznaczyć z budżetu gminy Wołomin środki finansowe do kwoty 32 000,00 zł, w miarę posiadanych środków finansowych.

Oczekiwane efekty

1. Zwiększenie świadomości potrzeby przeprowadzania badań profilaktycznych w zakresie szczepień ochronnych przeciwko grypie.
2. Zwiększenie liczby osób przystępujących do badań profilaktycznych w zakresie z szczepień ochronnych przeciwko grypie.
3. Zmniejszenie zachorowalności na grypę przez osoby powyżej 65 roku życia oraz osób z grup ryzyka.

Działanie Nr 2 „ Stop cukrzycy”

Rozpoznana potrzeba zdrowotna

Cukrzyca ze względu na masowość występowania i ciągły wzrost zachorowań, zarówno wśród osób starszych (po 50 roku życia), jak i wśród dzieci i młodzieży, nazywana jest „epidemią XXI wieku”. Według raportu „Cukrzyca, Ukryta Pandemia. Sytuacja w Polsce”, edycja 2014, przygotowanego przez firmę Novo Nordisk i Gdański Uniwersytet Medyczny na cukrzycę w Polsce choruje około 3 mln ludzi w Polsce, a ponad 1 milion nie wie o swojej chorobie i nie leczy się (szacunki Międzynarodowej Federacji Cukrzycy). Koszty cukrzycy i jej powikłań kosztują co najmniej 7 miliardów złotych rocznie.

Cukrzyca zaliczana jest do chorób cywilizacyjnych:

- 1) ponad 20 proc. ludzi powyżej 60 roku życia cierpi z powodu cukrzycy,
- 2) 20 proc. ludzi ma upośledzoną tolerancję glukozy,
- 3) połowa diabetyków ma chorobę niedokrwienną serca,
- 4) 77 proc. diabetyków ma podwyższone ciśnienie tętnicze krwi,
- 5) co roku w Polsce przeprowadzanych jest 14 tys. amputacji stóp.

Optymalnym działaniem, mającym na celu odwrócenie tych niekorzystnych trendów jest promowanie wiedzy o istocie choroby jaką jest cukrzyca oraz rozpowszechnianiu w społeczeństwie postaw prozdrowotnych. Niewątpliwie, aby zapobiegać cukrzycy należy stosować profilaktykę, a w szczególności upowszechnić podstawowe badania poziomu cukru, które stanowią pierwszy sygnał rozwoju choroby. Od wielu lat gmina Wołomin promuje przesiewowe badania poziomu cukru wśród swoich mieszkańców.

Dotychczasowe działania gminy Wołomin

W ramach realizacji działania zdrowotnego, zlecono w formie otwartego konkursu wykonanie badań przesiewowych dla mieszkańców gminy Wołomin podczas ogólnodostępnych imprez organizowanych, a także w wybranych organizacjach pozarządowych. W 2016 roku przeprowadzono około tysiąca badań przesiewowych.

Cele

1. Stworzenie systemu działań zwiększających wykrywalność cukrzycy we wszystkich grupach wiekowych społeczeństwa.
2. Poprawa świadomości i poziomu wiedzy na temat zagrożeń wynikających ze źle prowadzonego leczenia cukrzycy, jak należy postępować, aby poprzez odpowiednią dietę i wysiłek fizyczny uniknąć powikłań.

Adresaci

Wszyscy mieszkańcy gminy Wołomin.

Rodzaj podejmowanych działań

1. Organizacja badań przesiewowych ogólnodostępnych dla ok. tysiąca mieszkańców gminy Wołomin.
2. Publikacja informacyjno-edukacyjna w prasie lokalnej o cukrzycy jako chorobie cywilizacyjnej.
3. Spotkania z mieszkańcami Wołomina, w szczególności chorymi na cukrzycę, celem przedstawienia: powodów występowania cukrzycy, powikłań cukrzycowych, diety dostosowanej do zaburzeń cukrzycowych.
4. Warsztaty edukacyjne dla diabetyków i osób zainteresowanych zdrowym modelem odżywiania.

Czas realizacji : marzec -grudzień 2017.

Zasady finansowania

Planuje się przeznaczyć z budżetu gminy Wołomin środki finansowe do kwoty 10 000,00 zł. Zadanie zostanie zlecone organizacji pozarządowej w trybie otwartego konkursu ofert.

Oczekiwane efekty

1. Podniesienie świadomości zagrożeń jakie niesie za sobą choroba cukrzycy wśród mieszkańców gminy Wołomin.
2. Upowszechnienie badań przesiewowych w kierunku wykrycia choroby cukrzycowej.

Działanie Nr 3 „Pilotażowe przesiewowe badania wczesnego wykrycia chorób gruczołu krokowego u mężczyzn w wieku 40 a 60 rokiem życia zamieszkałych na terenie gminy Wołomin.”

Rozpoznana potrzeba zdrowotna

Rak prostaty (gruczołu krokowego) jest jednym z najczęściej występujących nowotworów u mężczyzn. Zachorowalność gwałtownie wzrasta po pięćdziesiątym roku życia. Nowotwory złośliwe gruczołu krokowego stanowią ponad 13% zachorowań na nowotwory u mężczyzn i są przyczyną prawie 8% zgonów wśród grupy nowotworów. Z danych zawartych w raporcie Krajowego Rejestru Nowotworów wynika, że w 2008 r. na 100 000 mieszkańców Polski u 850 występował nowotwór, natomiast tylko u 350 był on zdiagnozowany. W 2013 roku na raka gruczołu krokowego zmarło 4281 mężczyzn, z czego 90% z tego to panowie po 60 roku życia. W latach 90 XX wieku wzrosło tempo zachorowalności na tego typu raka dwukrotnie. Jednocześnie okres przeżycia 5 letniego wzrósł podczas pierwszej dekady XXI wieku z 65,2% do 74,4%..

Wczesne wykrycie tego raka zwiększa szansę jego wyleczenia, stąd tak konieczne są badania przesiewowe. Eksperci zajmujący się problematyką raka prostaty, postulują o objęcie badaniami przesiewowymi mężczyzn także po 40 roku życia. Do działania wybrani zostali mężczyźni w wieku 40 a 60 roku życia ponieważ są oni szczególnie narażeni na zachorowanie na raka prostaty.

Dotychczasowe działania gminy Wołomin

Działanie zdrowotne dotyczące wczesnego wykrycia chorób gruczołu krokowego u mężczyzn w wieku pomiędzy 40 a 60 rokiem życia zamieszkałych na terenie gminy Wołomin, zapoczątkowane w 2012 roku i cieszyło się dużym zainteresowaniem.

W pierwszym roku realizacji działania (w 2012 r.) roku z badań przesiewowych skorzystało 286 mężczyzn. U około 10 % przebadanych mężczyzn w 2012 roku wykryto zmiany rakowe i skierowano na dalsze badania. W 2013 roku, po przeprowadzonych konsultacjach ze środowiskami medycznymi, postanowiono objąć mężczyzn w wieku 55 -70 lat. Spośród 200 mężczyzn poddanych badaniom przesiewowym w 2013 roku, 125 to osoby w przedziale wiekowym 55-65 lat (tj. 62,50%), a 70 osób w przedziale wiekowym 65-70 (37,50%).

Cele

1. Zwiększenie stanu wiedzy oraz pozytywna zmiana zachowań u aktywnych zawodowo mężczyzn w wieku między 40 a 60 rokiem życia w zakresie przyczyn i objawów chorób nowotworowych w obrębie układu moczowo-płciowego.
2. Zmniejszenie zachorowalności i umieralności poprzez wczesne wykrycie i zdiagnozowanie choroby.

Adresaci

Mężczyźni zamieszkali na terenie gminy Wołomin w wieku między 40 a 60 rokiem życia. W gminie Wołomin zamieszkuje około 6525 mężczyzn z tej grupy wiekowej.

Rodzaj podejmowanych działań

1. Kampania informacyjna o badaniach przesiewowych gruczołu krokowego.
2. Organizacja przesiewowych badań laboratoryjnych markerem z surowicy krwi dla 500 mężczyzn.

Czas realizacji : wrzesień -grudzień 2017.

Zasady finansowania

Planuje się przeznaczyć z budżetu gminy Wołomin środki finansowe do kwoty 10 000,00 zł .

Oczekiwane efekty

Zwiększenie świadomości na temat chorób gruczołu krokowego oraz gotowość mężczyzn do podjęcia leczenia.

IV. Metody realizacji

1. Program będzie realizowany w dwóch formach:
  - 1) zlecenia zadań do realizacji,
  - 2) uczestnictwo gminy Wołomin w programach o zasięgu ogólnopolskim, regionalnym lub powiatowym.
2. Bezpośrednia realizacja zadań należeć będzie do podmiotów wyłonionych w drodze otwartego konkursu ofert przeprowadzonego na podstawie:
  - 1) ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1793 z późn.zm.),
  - 2) ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1817 z późn.zm.).Konkursy na realizację działań zdrowotnych zostaną rozstrzygnięte w pierwszym kwartale 2017 r. W miarę posiadanych środków finansowych przewiduje się możliwość rozszerzenia realizacji działania w ramach zawartych umów.
3. Koordynatorem Programu jest Wydział Polityki Społecznej, Sportu i Edukacji Urzędu Miejskiego w Wołominie, zwany dalej Koordynatorem.
4. Koordynator w terminie do dnia 30 kwietnia 2018 roku przedkłada Radzie Miejskiej w Wołominie sprawozdanie z realizacji Programu.